

СТАНОВИЩЕ
ОТ ДОЦ. Д-Р НИНА ЧИЛОВА

За дисертационен труд на Йоана Веселинова Маринова-Стефанова

За придобиване на образователна и научна степен „Доктор“ с тема „Обвързана компетентност и оперативна самостоятелност при възлагането на обществени поръчки“

Област на висшето образование: Социални, стопански и правни науки.
Професионално направление: 3.6 Право

I. Кратки биографични данни за докторанта:

Йоана Маринова-Стефанова е докторант, задочна форма на обучение, специалност „Административно право и административен процес“ на Юридическия факултет на УНСС. Зачислена е съгласно Заповед № 1026/29.03.2018 г. на Ректора на УНСС за четиригодишен срок на обучение за периода 13.03.2018 г.- 13.03.2022 г. По молба на докторанта срокът на обучението е удължен с една година съгласно Заповед № 756/24.03.2022 г. с краен срок 13.03.2023 г. Докторантът е магистър по Право, завършва Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, като е била една година студент по право и в Юридическия факултет на „Лудвиг Максимилиан Университет“ в град Мюнхен, Германия. Работила е като стажант и юридически сътрудник в нотариални и адвокатски кантори, както и в няколко търговски фирми. Към днешна дата докторантът е юрисконсулт в Държавно предприятие „Ръководство на въздушното движение“, където преобладаващо се занимава с обществени поръчки.

Авторът има три научни статии по темата на дисертацията, които са публикувани в реферирани академични издания или издания с научно рецензиране. Йоана Маринова-Стефанова е положила всички изпити, предвидени съгласно нейния индивидуален учебен план.

II. Обща характеристика на дисертационния труд

Докторантът е представил обширен автореферат от 44 стандартни страници, в които са отразени съдържанието и резултатите от

дисертационното изследване. Самият дисертационен труд е в обем от 265 страници. В структурно отношение съдържанието на труда е систематизирано в три глави, увод, заключение, две приложения към изложението и библиография. Библиографията включва 64 заглавия, от които 59 на български език и 5 чуждестранни. Направени са позовавания и на важни практическа ръководства и методически указания на национални и европейски органи (общо 8 на брой, част от които на английски език), касаещи правоприлагането в областта на обществените поръчки. Цитирани са и редица решения и постановления, както от българската съдебна практика и практиката на КЗК, така и от практиката на СЕС.

За да се оцени дали представеното научно изследване е дисертабилно първият въпрос, на който трябва да се даде отговор несъмнено е свързан с избора на тема. В съвременното общество дейността свързана с обществените поръчки е изключително актуална в две основни направления. От една страна обществените поръчки са важен фактор за постигане стратегическите цели на ЕС насочени основно към устойчив икономически растеж на страните членки, а от друга става дума за разходване на публични инвестиции т.е публични парични средства на европейските данъкоплатци. В областта на обществените поръчки в литературата има и други монографични изследвания, които анализират различни правни аспекти на тази материя. Трябва да се подчертае, че липсва самостоятелно научно проучване свързано с предели на компетентност, в рамките на които възложителите на обществени поръчки упражняват своите функции, в качеството им на административни органи по смисъла на АПК. Авторът коректно е „стъпил“ на направените до сега научни изследвания и анализи по темата, като сполучливо е успял да надгради и анализира основните за темата ключови понятия през призмата на българското и европейското законодателство. В този смисъл научното изследване, предполага възможност за юридически анализи и изводи, които представляват принос в правната наука. Освен теоретична значимост, темата има и голямо практическо приложение в съдебната и научна територия.

В глава първа авторът е анализирал обвързаната компетентност и оперативната самостоятелност като основни принципни понятия, характерни за административното право. Коректно са посочени и открити специфичните белези на тези ключови понятия през призмата на

тяхното доктринално анализиране от научни специалисти в тази област. Прави впечатление задълбоченият исторически законодателен анализ на развитието на тази проблематика. Това дава възможност на докторанта да направи обосновани изводи и обобщения за разширяване на приложното поле на правната уредба, както по отношение на предмета, така и по отношение на обекта на обществените поръчки. В този контекст са анализирани и систематично разгледани наличието на диференцирани правила и предели на компетентността съобразно вида на възложителя, предмета, обекта и стойността на поръчката. Обосновава се извода, че в областта на обществени поръчки се наблюдава превес на оперативната самостоятелност в сравнение с други административноправни режими, което се обуславя от необходимостта възложителят сам да определи своите потребности и да избере най-подходящите и ефективни начини за тяхното задоволяване, но при стриктното спазване на всички принципи и правила за възлагане.

Глава втора е посветена на границите, в които се проявява оперативната самостоятелност на възложителите с оглед действащата нормативна уредба и при съобразяване с основните правни принципи на Договора за функциониране на ЕС, производните от тях, както и приложимите принципи, характерни за административното право и процес. Задълбочено е анализирана и възможността, компетентността в областта на обществените поръчки да бъде придобита и чрез прехвърляне на правомощия от титуляра чрез - делегиране и заместване. Тези типични за административноправната литература институти са разгледани и през призмата на действащото законодателство, регулиращо обществените поръчки, което е дало редица аргументи на докторанта да направи предложения *de lege ferenda* за прецизиране на конкретни текстове в правната уредба. За пръв път е поставен на задълбочена дискусия и въпросът за „делегирането“ на правомощия на плоскостта на обществените поръчки. Специално внимание е отделено на това дали и доколко делегиращият орган - възложител би могъл да ограничи правото на преценка по целесъобразност от страна на оправомощеното от него лице. Докторантът е анализиращ най-общо и формите на юридическият контрол в сферата на обществените поръчки, който през призмата на действащото ни законодателство може да бъде административен, финансов и правораздавателен(контрол).

В глава трета е анализирано проявлението на пределите на компетентността съгласно действащата правна уредба и съобразно определени критерии – вид на възложителя, предмет на обществената поръчка, прогнозна стойност с оглед приложимия обект, етап от развиващия се процес по организиране и възлагане, на който се упражнява конкретно правомощие. Направено е съпоставително разграничение между двата основни вида възложители по ЗОП: публични възложители и секторни възложители, които извършват определени специфични дейности от обществено значение. Този анализ е разгърнат и по отношение на специфичните особености на пределите на тяхната компетентност, което откроява различия, но и възможност за аргументиране на наличие на различни законови правила за избор на критерии за подбор или процедура по възлагане. Анализира се понятието за „възложител за конкретен случай“ като е направено предложение *de lege ferenda* с оглед привеждане на разпоредбата на чл. 6 ЗОП по начин, който да съответства на идеята на европейския законодател, заложена в чл. 13 от класическата директива. Въз основа на извършен анализ на действащата нормативна уредба и практиката на Съда на ЕС, са изведени основните разграничителни белези между определена категория възложители, а именно „публичноправните организации“ и „обединенията“ на възложители по чл. 5, ал. 3 от ЗОП в контекста на чл. 2, пар. 1 от Директива 2014/24/ЕС. В тази връзка е направен успешен опит за изграждане на правното понятие за „обединение“, като субект- възложител на обществени поръчки в контекста на европейската правна идея за това понятие. Докторантът систематично и логически условно е обособил шест основни етапа на предели на компетентността на възложителите в процеса на организиране и възлагане на обществени поръчки. Тази диференциация на компетентността в този единен процес е целесъобразен подход, защото от една страна разкрива специфики, но от друга е обоснован анализ, за разкриване на недостатъци на нормативната уредба и същевременно е основа да се направят предложения за нейното усъвършенстване. С тази задача докторантката се е справила успешно. Направени са редица обосновани предложения *de lege ferenda* за усъвършенстване на уредбата по тази тема с оглед и на по-доброто правоприлагане.

III. Бележки за размисъл.

С цел подобряване на стила бих препоръчала да се редактират сложните изречения, защото те изместват фокуса от застъпените тези и затрудняват читателя при усвояване на написаното.

Бих препоръчала на авторката за по-голяма яснота и прецизност, предложенията *de lege ferenda* те да бъдат формулирани като конкретни текстове от съответен нормативен акт.

IV. Заключение.

Представеният дисертационен труд безспорно е полезен с изразен приносен характер и покрива изискванията за дисертабилност. Изводите, които се съдържат в изложението са аналитично изведени и научно обосновани, което дава възможност и усещане за сериозни теоретични познания на неговия автор. В резултат на изложеното считам, че дисертационният труд на тема „Обвързана компетентност и оперативна самостоятелност при възлагането на обществени поръчки“ отговаря на всички критерии, предвидени в Закона за развитие на академичния състав в РБ. Въз основа на това, изразявам своето положително становище и убедено предлагам на Научното жури да присъди на Йоана Веселинова Маринова-Стефанова образователната и научна степен „Доктор”

Доц. д-р Нина Чилова:

София 03.06.2022г.

